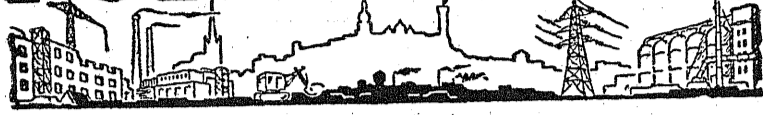

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteikomitee, rektoraadi,
ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 7 Neljapäeval, 26. märtsil 1964 XVI aastakäik

Põhiteesid ELKNÜ TPI XII konverentsile

Tallinna Polütehnilise Instituudi komsomoliorganisatsioon on aruandeaastal tugevnenud ja kasvanud arvuliselt. Meie esiridadesse kuulub 1800 noort, kellest rõhuv enamus on aktiivsed ja teadlikud võitlejad helge kommunistliku homse eest. Oma noorusliku energia, järjest kasvavad teadmised ja kätejõu tahame me jäägitult rakendada töösse ja võitlusse selle nimel.

ELKNÜ TPI Komitee büroo esitab kõigile kommunistlikele noortele ja ka neile, kes täna veel ei kuulu meie ridadesse, läbiarutamiseks järgmised teesid, millest peaks juhendumata meie komsomoliorganisatsiooni oma tulevases tegevuses:

* Instituudi komsomoliorganisatsiooni tegevuse põhisuunaks peab olema võitlus selle nimel, et iga Tallinna Polütehnilise Instituudi lõpetanud noore spetsialisti kohta võiks öelda — ta on aktiivne võitleja kommunistliku ühiskonna ülesehitamise eest. Vähe on kasu insenerist kes tunneb ainult oma eriala. Temas peab olema kutsumus osavõtuks tehase või ettevõtte ühiskondlikust elust, ta peab oskama töötada inimestega, kasvatada neid.

* Vahendiks selle põhisuuna saavutamisel võib olla ainult üks — kõigi üliõpilaste rakendamine ühiskondlikule tööle juba instituudis õppimise aastail. Praegu omab püsivaid ülesandeid komsomoli, ametiühingu, spordi- ja muude organisatsiooni ridades umbes 60% üliõpilastest. Ülejäänud 40% huvidele pole aga suudetud leida rakendust. Peame taotlema ka seda, et komsomoli ridadesse kuuluksid kõik üliõpilased.

* Komsomoli tähtsaks ülesandeks on võitlus kõrge õppe-õukuse ja õppedistsipliini eest. Nende küsimuste eest peab vastutust kandma mitte ainult dekanat ja rühmavanemad, vaid kogu õpperühm komsomoligrupi juhtimisel.

* Ideoloogilise kasvatustöö põhisuunaks olgu kasvatada kõigis üliõpilastes huvi poliitilise elu sündmuste vastu. Senisest tunduvalt paremini peame me kasvatama oma noorsugu isade revolutsiooniliste traditsioonide vaimus. Tuleb õppida tundma Lenini surematut pärandit, korraldada kohtumisi revolutsioonilise liikumise ja Suure Isamaasõja veteranidega. Peame jätkama meie üliõpilaste kasvatamist rahvaste sõpruse ja sotsialistliku internatsionalismi vaimus. Üliõpilase maailmavaate väljakujunemisel omavad suurt tähtsust ühiskonnateaduste loengud ja seminarid. Neid õppeaineid tuleb omandada ainult headele ja väga headele hinnetele. Nende hinnete saamiseks on aga vajalik üliõpilaste praktiline töö lektoritena ja propagandistidena nii instituudis kui ka väljaspool.

* Ühiskondlike erialade teaduskonnas on vajalik esimeses järjekorras tähelepanu pöörata üliõpilaste ettevalmistamisele lektor-propagandistideks. Ühiskondlike erialade teaduskonna lõpetanud üliõpilased rakendata tööle vastavalt omandatud erialale.

* Üliõpilaste osavõttu ÜTÜ tööst tuleb veelgi laiendada. Komsomoli eriliseks võitlusülesandeks olgu aga kaasa aidata ÜTÜ ühiskonnateaduste ringide töö parandamisele.

* Instituudi isetegevus- ja spordiklubi tegevuses on vaja tösta üliõpilaste aktiivsust ja omaalgatust huvitavate ürituste läbiviimisel.

* Kõigi püstitatud eesmärkide saavutamise eeltingimuseks on tugev komsomolidistsipliin. Nõudlikkus nii enda kui teiste vastu peab iseloomustama meie komsomoliaktiviste.

Ükski põld ei kannu vilja tööta. Ükski saavutus ei tule isenesest. Võidelda on vaja.

ELKNÜ TPI KOMITEE.

ÕPIME KOMMUNISTLIKULT

Meid on rühmas 26. On Türi, Rakverest, Jõhivist, Väike-Maarjast, küladest ning alevitest ja muidugi ka Tallinnast. Neli aastat oleme koos käinud seda kitsast rada, mis viib teaduse kõrgete tippude juurde. Selle ajaga oleme saanud päris headeks sõpradeks. Alles see oli, kui istusime kõik koos ja igaüks rääkis, mis mulje ta teistest on nende aastatega tekkinud. Oli head ja halba, kuid kasuks tuli see kuhjaga kõigile. Üldse armastab meie rühma rahvas korraldada ühiseid üritusi: koos istusime kohvikus pärast möödunud semestri viimast eksamit, käisime koos ka Jugoslaavia estraadiartistide vaatamas ja vastu võtmas Ants Antsonit.

Eelmise ja eriti selle semestri jooksul on meie rahvas hakanud elavalt osa võtma ÜTÜ tööst. Praegu on ülesanded kaheksateistkümmel üliõpilasel viies brigadis. Vast kõige tähtsam töö on Juta Sillatil, Maiga Tivikul, Madis Habakukel ja Peeter Velskeril. Nemat uurivad taaramajandusega seotud küsimusi Eesti NSV RMN ettevõtetes. See töö on lepinguline ja ühtlasi esimeseks seliseks meie rühmale. Kogu probleem seisneb selles, et taara arvelt saaksid tehased väga palju kokkuhoidu, kui seda küsimust sügavamalt analüüsitakse. Uuritakse, kas taaramajandus annab koopereerida, kas puit on ikka kõige ökonoomsem ja vastupidavam mainitud kohas.

Teiseks ulatuslikumaks ja huvitavamaks tööks on tehnoloogiliste ahjude koormuse uurimine. Näiteks elektrimootorite tehases «Volta» on elektriühendused ööpäev koormatud, kuigi töö käib 2 vahetuses. Mehed ise arvavad, et pole mõtet välja lülitada — hommikul kaotatakse 2—3 tundi üleskütmisele. Aga raha, mis lõõsel ära põleb?

Mida me veel teeme? Kuus üliõpilast meie rühmast tegelevad propagandisti-ametiga. Korra-kaks nädalas leiavad nad aega, et minna vabrikusse «Baltika», mõnda sööklasse või kohvikusse, et selgitada töötajale poliitilise ökonoomia põhimõtteid ja vahetada mõtteid kaasaja poliitiliste probleemide üle.

TM-81 on väga uhke oma tublile võrkpallurile — meistersportlasele Tiia Luigele. Kui Tiia on järjekordsetel NSV Liidu «A» grupi meistri võistlustel, siis igal hommikul enne, kui algavad loengud, on kindlasti vaja analüüsida eelmise päeva teateid turniirilt ja oh õnnetust, kui need peaksid meie kahjuks olema. Sporti ja sportida armastavad meil kõik. Kes mängib jäähokit või käib võimlemas, kes aga leiab rahuldust järskudest ja kõrgetest mägedest.

Ma olen nüüd paljudest asjadest jutustanud, kuid õppimisest mitte sõnagi! See on ju nii loomulik, et igaüks tahab saada häid hindeid ja selle heaks ka palju korda saadab. Kes siis ei tahaks saada tubliks inseneriks! Sellisel juhul ei tule ju halvad hinded üldse kõne alla. Et me aga möödunud semestri tulemuste põhjal instituudis kolmandale kohale tulime, oli meile endilegi üllatuseks. Ja nüüd — seda on märganud kõik — kohustavad tublid tulemused ja hea tuju ikka enamaks.

Niisiis, meie õpperühma TM-81 kollektiiv esitati Tallinna Polütehnilises Instituudis kommunistliku töö õpperühma nimetuse saamiseks. See on väga tore. Muidugi ei ole meis midagi erilist ja samasuguste tulemusteni võib jõuda iga rühm, ainult tahtmist peab olema. Ega siis midagi, tehke järele!

T. MADE,
TM-81 üliõpilane

Tehti kokkuvõtteid

Sellest on juba hulk aega möödunud, kui me TPI insenerimajandusteaduskonnas ÜTNB asutasime. (ÜTNB — Üliõpilaste Tehniline Normeerimise Büroo). ÜTNB eesmärgiks on tootmisprotsessi ja töökohtade organiseerimine, seadmete ja tööliste tööaja kasutamise analüüs vabariigi tööstusettevõtetes ning ettepanekute väljatöötamine tootmisprotsessi organiseerimise taseme tõstmiseks. Samuti vabariigi tööstusettevõtete abistamine töö normeerimise ja palga organiseerimise küsimustes.

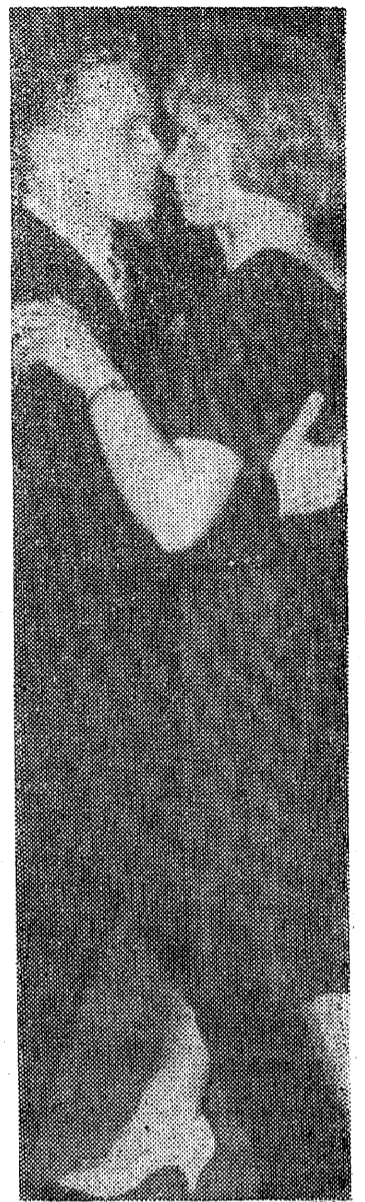
ÜTNB tegutseb Üliõpilaste Teadusliku Ühingu raames. Büroos on praegu 14 liiget. Asutamise momendist peale on pingeliselt töötatud. Töö teemaks oli töötajate uurimine Tallinna masinaehituse ettevõtetes. Uurimisobjektideks olid «Volta», «Ilmarine» ja Tallinna Masinaehi-

tustehas. Vaatluste meetodiks oli momentvaatluste meetod.

19. märtsil k.a. toimus ÜTNB koosolek, kus kanti ette tehtud töö tulemused, millised olid küllalt huvitavad. Näiteks me teame nüüd, et «Ilmarine», «Volta» ja Tallinna Masinatehase mehaanikatehnikas moodustavad töötajakaod vastavalt 17,6%, 20,9% ja 31,7% töötaja fondist.

Üldse teostasime vaatlusi 10-nes jaoskonnas ja tehhis eelpoolmainitud tehastes. Vaatluste tulemused on saadatud juba ettevõtetele ning vaatluste vastu tunneb huvi ka RMN Masinaehituse Valitsus.

Huvitava ettekandega esines üliõpilane Jaan Himan (TM-101), kes teostas töötajate vaatlusi tehase «Ilmarine» katelsepa-keevitusjaoskonnas. Ettekanne paistis silma oma sisukuse ja läbimõelduse poolest. Ettepanekud, mis käsitlesid töötajate kõrvaldamise võimalusi, olid

Keemia-mäeteaduskond pidutses.
Loe lk. 3.

asjalikud. Üliõpilane Heiman märkis, et peamise osa töötajate kadudest moodustavad 10—15 minutilised ajakaod, mille põhjused on mitmesugused: küll organisatsioonilist laadi, küll tööliste endi süü tõttu. Hea ettekandega esinesid ka üliõpilased Juhana Kajandu, Lehte Kõmper, Tooni Toomre jt.

Kokkuvõtteina tehtud ettekanete põhjal võib öelda, et Tallinna masinaehitustehastes peitub küllaltki suuri kasutamata reserve, mida saaks kasutusele võtta lihtsate ja vähe kulu nõudvate abinõusid rakendades. Tööviljakus võiks tõusta 20—30%.

Tehtud töö andis hulga häid kogemusi ja andmeid, mis on seda hinnalisemad, et neid raamatutest ei leia. Ma usun, et tulevases insener-ökonomistil kuuluvad nad marjaks ära. Kuna ÜTNB liikmeks võib olla iga TPI üliõpilane, siis asjast huvitatuid palume meie tööst osa võtta.

H. HOLM (TM-101)
ÜTNB esimees

Vastuseks...

Loed ja tunded rõõmu, et on võetud sõna esteetilise maitse kasvatamiseks ja siis...

tabad, et teravik on suunatud ka enda vastu. Rahvast ennast sellega, et ei kapitaalühiskonnaga majandusosakond pole veel kunagi kriitilisele vastanud ja vaikid.

Teistkordne avalik meeldetuletus äratub juba süütunnet ja haaradki sulle, et vastata kriitilisele stendile «Kas oled lugenud?» kohta.

Vaheajal koguneb stendile ette üliõpilasi, loengute ajal peatub möödunud õppejõud, teenistuja, leiab minutit aega lugemiseks ja ruttab siis kahekorde kiirusega edasi, et kaotatud aega tasa teha.

Tähendab loevad.

Lihtne ja loogiline järeldus: stend on populaarne.

Heldetakse ette sisustust. Aga lubage, stend polegi ju mõeldud suurte ja sügavate probleemide kandjana. Hea kui ta täidab oma osa ajakirjade ja uute raamatute propageerijana. Sealjuures paneb ta siiski mõnegi inimese mõtlema selle üle, et «püramatute võimalustega maal» on need võimalused vaid suure rahapaki ja väikesed südametunnustusega.

Ei taha kaista niivõrd stendile väliskuju, kui võrd selle vajadust. Kui võetakse küsimuse alla stendide üldkujundus TPI-s usun, et ei unustata ka meie väikest «Kas olete lugenud?»

A. VELLAMAA
ELKNÜ TPI Komitee sekretäri
asetäitja

Möödunud talve jälgi.
P. Tobbert foto

KOMMUNISTLIKUD NOORED

TPI komsomoliorganisatsiooni XII aruande-valimiskonverents toimub 26. märtsil k. a. algusega kell 10.00 «Eesti Energia» saalis.

(või peaks tegema) iga õppejõud uue loengukursuse ettevalmistamisel, kuid läbiviiduna uuel hoopis kõrgemal ning eksaktsemal tasemel.

11. märtsil toimus TPI parteikomitee järjekordne töökoosolek. Päevakorras olnud küsimustest tähtsamad olid ühingu «Teadus» TPI organisatsiooni tegevusest ja ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetuse töö.

Ühingu «Teadus» TPI organisatsiooni esimees H. Kroon märkis, et viimasel ajal on elavnenud loenguline propaganda. Instituudi õppejõud on pidanud sisukaid loenguid NLKP juuni- ja detsembrilisele koostööle. Keemiaalaste teadmiste levitamisel on silma paistnud sm. G. Oserov, H. Silland jt. Parteikomitee liikmed juhtisid tähelepanu ühingu liikmete tegevuse ebarahuldavale arvestusele.

Ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetaja sm. K. Kulli rääkis toimetuse tööst käesoleval õppeaastal. Tunduvalt on suurenenud ajalehe maht ja ilmumise sagedus. Kirjasaatjate võrgu laiendamiseks on ajaleht organiseerinud võistluse mitmes žanris. Elavat vastukaja on leidnud prof. A. Aarna poolt alustatud diskussioon käitumisest. Pidevalt on ajalehes käsitletud õppetöö küsimusi. Õppeprorektor E. Schmidt'i kirjutist talvisest eksamisessioonist peetakse paremaks õppetöö analüüsivaks artikliliks, mis on ilmunud meie üliõpilasajalehtedes. Ajalehel on kujunenud tihedat kontakt «Noorte Hääle» toimetusega, kellelt on saadud häid näpunäiteid ajalehe kujundamisel. Hinnatavaks peetakse sm. K. Loo kirjutise «Keelepraktikal Ameerika Ühendriikides» avaldamist. Aastate jooksul on meie lehte muutnud oma luuletustega sisukamaks sm. O. Roots. Huviga loetakse sm. O. Rõnga mõtteavaldusi.

Parteikomitees mainiti kiitvalt kõigi toimetuse liikmete — K. Kulli, J. Kõdari, M. Prangeli, J. Eilteni, K. Vooli, T. Joandi, M. Kiirendi, P. Tobberi, S. Kaasiku, R. Palmi, H. Oherde, V. Samsi, U. Mäna, E. Tärji, I. Järveotsa ja E. Tammani tööd. Parteikomitee otsuses märgitakse, et toimetuse peab edaspidi rohkem teotuma oma aktiivile, mille moodustavad teaduskondade pressigrupid. Toimetusel tuleks avaldada materjale kriitikal reageerimise kohta. Perioodiliselt tuleks valgustada parteikomitee, komsomolikomitee ja ametiühingu komitee tööd, rohkem on vaja kirjutisi üliõpilasrühmade ja komsomoligruppide tööst. Kaastöö tegemist «Tallinna Polütehnikule» tuleb hinnata kui ühiskondlikku tööd ning seda ka arvestada.

Ei võtnud ka palju aega, et hinnata uute võimaluste perspektiive ning samal ajal märgata ookeanitaguste otsingute nõrku külgi. Juba praegu, alles mõned aastad peale programmiõpetamise sünni (põhjapanevad tööd avaldati 1950. aastate keskpaiku), võime kõnelada nõukogude programmiõpetamise koolkonnast või koguni koolkonnadest, mis pole küll veel palju jõudnud ära teha, kuid on ilmselt elujõulised.

Lugeja kannatus piisavalt proovile pandud, on aeg meie kanglaste, P. O. initsiaalidega lähemalt tutvustada. Nagu mõnigi elus kangeline, on ka PO pretensioonikas ning eelistab alustada kõnelust oma eelkäijate puudustest, et seda eredamini lasta hiilata omaenda voo-rustel. Niisiis —

loengumeetod, kus on sinu Achilleuse kannad?

Loengud, loengud, loengud... Kuulatatakse, puudutatakse, vahel tukutakse niisama aega surnuks. Siis sessioon, torma-

mine, «pannakse» kaksikümne tundi ööpäevas, jalad külmaveepanges, must kogu keedisepurgis... Närvitsemine eksamil, hinne — paatuga pooleks, ja paari päeva pärast on 90% teadmistest hahitunud. Kui neid aga kord vaja läheb, siis — jah, siis — «kuhu jäi mõõdunud aasta lumi!»

Veenmine, veenmine... Õppige pidevalt, töötage järjekindlalt! Metoodiliselt diskussioonid: «Kuidas kindlustada üliõpilaste rütmilist tööd semestri vältel.» Ja tulemused? Käsi südamele: kes sõnabaks loorberitele puhkama heita?

«Repetitio est mater studiorum.» Korrdamine on õppimise ema. Tema isa on aga kontroll — range, vahetu, järjekindel, pidev, individuaalseeritud kontroll. Polegi nii halb sümbol — ema manitseb: korda veel, pojake, küllap jääb pähe, isa aga seisab kõrval, roosk pihus...

Kui õpetaja saaks kontrollida õpilase omandatud teadmisi pidevalt, iga päev, iga tund! Sellega tabaks ta kolm kär-

best ühel hoobil (ki-hulastest rääkimata): — esiteks, oleks kindlustatud õppimise pidevus ning rütmilisus (mida see aga tähendab, illustreerib analoogia tööstusest: millal saame kvaliteetsemat toodangut, kas kontrollides toote koostist laboratooriumis üks kord kvartalis või tehes seda pidevalt toimiva automaatanaliisaatori abil?);

— teiseks, õppe-materjal kinnistuks hoopis paremini: õpilane veendub, et ta on mingi väite siisu digesti mõistnud (eeldades muidugi, et kontrolli tulemused talle teatavaks tehakse); iga «heureka!», iga täistabamus piisülesande lahendamisel ning piisküsimuse vastamisel on fiksaatoriks ning stiimuliks edasisele tööle;

— kolmandaks, pidev kontroll loob eeldused individualiseeritud õpetamiseks. Üks pea «jagab» kiiremini kui teine; iga õppur on omaette isiksus, kelle mõtlemis- ja mõistmislaad (samuti ettevalmistus) vajaks teatavat kindlat materjali esitusviisi

ning tempot. Klassikalise loengumeetodi korral pole kõike seda põhimõtteliselt võimalik arvesse võtta, kuna puudub pidev «tagasiside» — informatsioon sellest, kas ja kuidas iga kuulaja loengul esitatut mõistis. Samuti saab loengul ainet esitada ainult ühel (või erandina 2—3) viisil.

Pidev kontroll loob eeldused selleks, et õpetada iga õpilast optimaalselt, nii nagu see vastab iga õpilase individuaalsele ning kindlustab kiireima edasiminekut. Ent veel on need ainult eeldused. Aga kuidas neid ellu viia?

Stin lisandubki programmeeritud õpetamise üks olulisi komponente — õppe-materjali esitusviis. See olgu individuaalne ning baseeruga ülmalt rangel loogikal. Ei midagi üleaarust, ei midagi kõrvalist, kõik paiknegu loogilises järjestuses ning ometi nii, et seda järjestust saaks varieerida vastavalt õpilase teadmiste ning oskuste formeerumise isearasustele.

Käesolev pole teaduslik traktaat, vaid «pedagoogiline revüü» ning sellisena ei vaja teoreetiliste aluste pikemat selgitamist. Programmeeritud õpetamise definitsioon on antud mitmeid. Olgu veel toodud üks neist:

programmeeritud õpetamine on operatsiooniviisiline kontrollitav psüühiliste protsesside formeerimine. Kel antud on mõista see mõistku. Ning veel: miks programmeeritud?

Waga sellepärast, et õpetamisprotsessi aluseks on siin detailselt välja töötatud ning täpselt fikseeritud programm, millel on küll vähe ühist tema eelkäija — tavalise, üpris üldjoonelise ning umbmääraselt formuleeritud aine-programmiga. Programmeeritud õpetamise programm on sama täpne ja range kui elektron-arvutiil.

Kuidas see siis käib, see programmeeritud õpetamine? Masinate abil, nagu eespool kirjeldatud, ent masinad pole siin obligatoorsed. Saab ka «käsitsi». Selleks on vaja näiteks programmeeritud õpikut,

mis on lihtsaim individuaalne programmeeritud õppimise vahend. Seadkem end mõttes sellise õpiku autori ossa.

Programmeeritud õppimine on pedagoogika ja kübernetika süntees ning sellisena nõuab ta eksaktsust. Alustagem sellest, et määrame rangelt ning üheselt õpetatava aine piirid, tema puutepunktide teiste kursustega, likvideerime võimalikud katsumised ning parallelsid. Opeaine ülesehitus peab olema kujutatav täpsa struktuuriskeemina, nii nagu kirjeldame vooltootmise tehnoloogilist skeemi või orgaanilise molekuli struktuuri.

Iga «kastikese» sisu on ülejäänutega rangelt seotud, ning peame endale selgesti aru andma, milles väljendub iga konkreetne seos. Lühidalt — sama eel-töö, nagu seda teeb

Tükeldanud aine-teemadeks, jätkame tööd üksikteemade kallal. Õppematerjal esitatakse väikeste, omaette teraviklike portsjonitena; nimetagem neid edaspidi annus-tekst. Informatsioon-niannuse (mingi nähtuse kirjelduse, seaduse formuleeringu ühes selgitustega vms.) laitmatult kirja pannud, korrdame selges esituses selle kohta kontroll-töö — üks-kaks küsimust või ka lihtsat ülesannet.

Õpilane, kes ise-seisvalt töötab programmeeritud õpikuga, formuleerib vastuse, täites näiteks lünga lauses või üles kirjutades nõutud seose. Siis pöörab ta lehekülje ning letab sealt õige vastuse. Kiire võrdlus — kas «läks tükkesse»? Kui jah, asugem rahuliku südamega järgmise annuse kallale (toimuse «kinnistamine»). Kui ei, jääb südant närima kahtlus: mill-nest ma aru ei saanud, mida mõistisin vääriti? Loen õige veel kord eestpoolt.

Kirjeldasime nn. Skinneri süsteemilist ehk lineaarse programmeeritud õpikut. Neile aga, kes mu-gavusest oma pead iseenda huvides vae-vata ei sõnda kont-rollsüsteemidele vastamisega, — neile on välja mõeldud midadagi hoopis rafineeritumat: hargpro-gramm (Crowderi süsteem). Idee on sama nagu töötamisel individuaalse kodu-ge õpetajaga: õpi-ast mitte lasta enne eda-si minna, kui käsil-milles väljendub iga konkreetne seos. Lühidalt — sama eel-töö, nagu seda teeb

(Järgneb)

Seltsimehelik kohus

16. märtsil arutas TPI Seltsimehelik Kohus mehaanika-teaduskonna III kursuse üliõpilase Voldemar Heljula ebavärikat käitumist, mis seisis selles, et ta 1. märtsil kella kahe paiku öösel ebakaines olekus tungis ukseklaasi lõhkumise teel TPI ruumidesse Lenini pst. 13, kuhu heitis magama. Väsinud üliõpilane Heljula toimetati miilitsa-osakonda; V. Heljula osutas seejuures miilitsatöötajatele füüsilist vastupanu ja rikkus kinnipidamiskambris korda. Seltsimehelik kohus, võttes

arvesse, et üliõpilast Heljulat iseloomustati positiivselt, varem distsipliinirikumisi pole esinenud, et ta sellest juhtumist ise teatas õpperühmale ning mõistis ise oma käitumise hukka otsustas teha Voldemar Heljulale ühis-kondliku noormituse ühes selle avaldamisega ajakirjanduses ning kohustada V. Heljulat tasuma TPI-le ukse lõhkumisega tehtud kahju.

I. PAUL, TPI Seltsimeheliku Kohtu esimees

KEELEPRAKTICAL AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

K. LOO

6

Lõpuks tahaksin peatuda lühidalt ekskursioonidel, milleks kuludis peaaegu kõik laupäevad. Pikemaks kujunes nädalane Washingtonis viibimine.

Asusime bussiga teele lõuna suunas juuli lõpul ja sõitsime läbi New Yorgi, Pennsylvania ja Marylandi osariikidest. Viimaste maastik erineb tunduvalt New Yorgi osariigi läänepiirkondade omast. Kui Itakast läände laiu põhiliselt lauskmata, siis seevastu lõunasse metsaga kaetud mäed ja orud.

Eraomandi valitsemise üheks kuriteoks on erateed, mille kasutamise eest tuleb tasuda dollareis. New Yorgist Washingtoni sõit isikliku autoga nõuab umbes seitse dollarit teedmaksu.

Iseloomulikud U. S. A-le on autode surnuaiad, milliseid vist küll pole inimeste omadest vähem. Siin on oma osa arvukail liiklusõnnetusel. Võõrana tundub ka see, et idapiirkondade surnuadades puuduvad lilled. Esineb vaid kivimürakate rügestik. Omapärased on maanteed ääres asuvad kinoteatrid (Drive-in), kus filmi võib vaadata koos perekonnaga autos istudes.

Kõige lõunapoolsem punkt, mida külastasime oli Ühendriikide pealinn.

Washington, D. C. (District of Columbia) asub teatavasti föderaalvalitsuse maa-alal, mis ei kuulu ühelegi osariigile, vaid kõigile tervikuna. U. S. A. pealinn on seotud maa esimese presidendi George Washingtoni (1789—1797) nimega. Tema asetas nurgakivi kongressihoonele — Kapitooliumile ja Valgele Majale, kuid oli ainuke U. S. A. president, kes viimases ei elanud. Oma esimese presidendi auks on ameeriklased pealinnas püstitanud valgest marmorist obeliski (555 jalga kõrge). Liftiga ei kulunud selle tippu tõusmiseks üle 70 sekundi. Monumenti ümbritsevad riigilipud, mille mahavõtmise igal õhtul ja heiskamine hommikul on tükk tööd.

Ameeriklaste armastatavimaks presidentiks oli Abraham Lincoln (1861—1865, mõrvati) kui neegrirõu kaotaja ja liidu säilitaja. Tema mälestust sümboliseerib valgest marmorist 36 sambaga (osariikide arv tol ajal) tempel. Riigi kolmanda presidendi Thomas Jeffersoni (1801—1809) mälestusmärki, samuti valgest marmorist, külastatavat kõige enam kevadel selle ees kasvavate kirsipuude õitsemise ajal. Cherry blossom festival olevat ameeriklaste kõige tavallisem abiellumise aeg.

Enamik nädalast Washingtonist läks meil sealsete pedagoogiliste ja keeleliste asutustega tutvumiseks, nagu U. S. A. Hariduskeskus, Inglise keele keskus, Riigidepartemangu Välisasjade Instituut jne.

Kõige paremini oli keelte õpetamine korraldatud Riigidepartemangu Välisasjade Instituudis, mis valmistab ette diplomaate Ühendriikide saakondadele välismaal.

Selles instituudis õpetatavatest 25 keelest on peamised prantsuse, saksa, hispaania ja vene keel. Keelte õpetus kestab 10 kuud intensiivse kursuse alusel.

Iga täev pöötavad keeleõppijad 6 tundi õpetajaga, kelle emakeeleks on õpitav võõrkeel. ja 1 tund keeleteadlasega. Tihti õpetavad nad koos. Rühmad on väiksemad (3—5). Leitakse, et kui õppija on omandanud õige hääldamise, morfoloogia ja põhilised tüüpkonstruktsioonid, siis ta tunneb keelt. Instituudil on helilinte 103 dialektis ja keeles. Helilintide paljundamine õppijale toimub korraga suurel arvul. Siin asuvad ka riigi parimad keelte laboratooriumid. Opetamisel kasutatakse palju näitlikke vahendeid. Ühes ruumis näiteks nägime terve linna maketti laual. Siin ei puudunud raudteejaam, postkontor, välisministeerium, kinoteater, hotell jne.

Meile demonstreeriti prantsuse keele tundi algajatele, kes olid õppunud 6 nädalat. Põhimõte: Language learning is noise making. Kasutatakse DDT (Dialog, drill, talking) meetodit.

Õpitud dialoog esitatakse auditooriumis peast, kusjuures osad jaotatakse õppijate vahel alles siis. Lauset peetakse õpituks, kui seda osatakse öelda rahuldavalt õpetaja arvates ja kui teatakse, mida see tähendab. Kodust ülesannet harjutab õppija suuliselt lindiga, mis suunab: 1) kuula, 2) korda, 3) varieeri. 10 nädala järel alustatakse lugemist.

Mõni sõna Inglise keele keskusest. Siin toimub peamiselt välismaalase abistamine, kes tahavad astuda U. S. A. ülikooli, kuid ei oska veel küllaldaselt inglise keelt. Sellesse keskusesse on koondatud õppematerjalid: õpikud, helilindid, filmid.

U. S. A. Hariduskeskuses nägime suurt hulka õpetamismasinaid, kuid mitte nende tegelikku tööd. Meile demonstreeriti vastavasisulist filmi: matemaatika tund lastele, kelle ülesandeks oli vajutada aparaadi nuppe.

Georgetown Ülikooli külastades kohtusime U. S. A. tuntud keeleteadlase ja R. Ladoga, kes meile esines.

(Järgneb)

Lincoln Memorial.

VABA AEG JA MEIE

Spordiklubist

Teeme kohviku

Nagu teame korraldas meie ajaleht oma lugejatele ringküsitusi vaba aja veetmise kohta.

Vastuste arv, mis toimetusele saabus, polnud küll eriti suur, kuid mingi ülevaate see olukorrast siiski annab.

IGAVUS...

1. Ma arvan, et igavust võivad tunda ainult igavad inimesed. On ju meie hulgas palju üliõpilasi, kes isik pole kunagi midagi teinud selleks, et enda ja ka kaasüliõpilaste vaba aega huvitavamaks muuta. Nad pole kunagi organiseerinud ei ühtegi ekskursiooni, ei ühtegi ühiskülastust teatrisse või näitusele. Kuid sealjuures võtavad nad küllaltki meeleldi osa teiste poolt korraldatud üritustest. Seega inimese igavus on lihtsalt algatusvõime puudumine. Kuid mida ei suuda üks, seda suudavad mitu ja ega ühele polegi ilus jätta kogu ürituse organiseerimiskust.

Siit — et hävitada igavus tuleb hävitada üksiksus ja kollektiividele tuleb panna veelgi suurem vastutus selle eest, et iga meie vaba minut oleks sisukalt möödasaatev.

J. PETERSON 4. kursus

Jah tunnen. Peamiseks puuduseks on kahtlemata tegevustetahta ja pealehakkamise puudus. Liialt olen harjunud sellega, et

AGA KLUBI...

4. Üleinstituudilised puhkeõhtud on reeglina igavad. Nendel käivad põhiliselt nelja liiki üliõpilased:

- 1) Need, kes peavad esinema.
 - 2) Need, kes varem pole käinud.
 - 3) Parandamatud optimistid, kes loodavad, et eelmine puhkeõhtu oli viimane selletaoline.
 - 4) Need, kellel on ükskõik, kuhu minna tantsima.
- Puhkeõhtute sisukamaks muutmiseks on minu arvates üks tee:

Mida on meie instituudi klubi teinud ning kavatsed teha üliõpilaste vaba aja sisustamiseks — selle küsimusega pöördusime klubi juhataja sm. Laineste poole.

Jutuajamisel selgus, et klubi juures tegutsedes isetegevusringides kulgeb töö edukalt. Tööle on rakendatud ligi 30 ringi, kokku üle 500 üliõpilasega, kõige arvukamaks isetegevuskollektiiviks on meeskoor, kus liikmeid on üle 100. Rohkesti on korraldatud kontserdimatku, sefluskonsertse ja muud avalikke esinemisi. Märksa rohkem muret tekitab aga teine lõik klubi töös — üliõpilaste puhkeõhtute organiseerimine, kuna üliõpilased võtavad neist enamikel juhtudel passiivset osa. (Sm. Laineste arvates on siin põhjuseks see, et meie puhkeõhtud toimuvad Koplis, üliõpilased ei vaeu aga nii kaugel sõitma ning eelistavad seetõttu südalinnas toimuvaid puhkeõhtuid meie instituudi omadele. Klubi poolt korraldatavate ürituste arv suureneb kõige lähemal ajal, kuna juba aprillikuus on planeeritud tunduvalt rohkem üritusi, kui eelmistel kuudel. Mis puutub aga ürituste sisukamaks muutmisesse, siis sm. Laineste märkis, et selles osas ta ei näe erilisi võimalusi.

minu eest mõeldakse ja ära teha. Võib-olla liiga vähe usaldatakse üliõpilaste enesealgatust ning nii mõnegi grupiõhtu organiseerimisele vaadatakse kartusega, et mine tea millega nad veel omapead hakkama saavad. Säärastes tingimustes tekib tööpoolest tahtmine kõigile käega lüüa. Rohkem usaldust, küll siis tekib ka teotata.

J. UUS Diplomand

Kahtlemata jah. Eri oska võib-olla leida õiget kohta, kus puhata. Ajajaotus ei võimalda alati külastada häid kontserte ja teatrietendusi. Puhkeõhtud puhkuseks mind ei rahulda. Eeskava (enam-vähem ühesuguse tõmbavusega alati) tants täiskillutud saalides — kas see on puhkus?

Tahaksin vahete-vahel veeta oma vaba aega vestlusõhkkonnas, kaasüliõpilaste hulgas, sest tihe vestlus annab vaimule toitu ja on parimaks puhkusevahendiks.

IV kursuse üliõpilane.

kui ametiühing ja komsomoliorganisatsioon ühiste jõupingutustega suudaksid luua a/j klubi juurde grupi üliõpilaste-entusiastide, kellele oleks tõsine tahtmine pead murda selle üle, kuidas viia läbi ja sisustada üks või teine konkreetne peoõhtu. Samuti oleks vajalik, et meie instituudis leiaksid harrastamist niisugused isetegevuse alad, nagu kerge muusika, satiir, pantomiim jt.

H. OUN

Lõpuks sm. Laineste palus meid anda oma lehe kaudu üliõpilastele edasi soovitus — kes tunneb vabal ajal igavust, astugu tingimata mõne isetegevuskollektiivi liikmeks. Kuna ringid korraldavad peale harjutuste ka muid ringisisesed huvitavaid üritusi, ei tunne seal keegi igavust. Tänaõhtu sm. Lainestel jutuaajamise eest, kuid lahkumisel jäi hinge siiski kahtlusekuradikene — kas tõesti ainult Kopli kauge asend südalinnas suhtes on põhjuseks, et meie puhkeõhtud üliõpilaste hulgas nii ebapopulaarsed on? Kas juba varem korduvalt ülestõstetud mõtted, et peaksime oma ürituste läbiviimisel otsima uusi ning huvitavaid vorme, on tõesti nii perspektiivsed? Ei tahaks uskuda!

On arusaadav, et üks inimene ei suuda siin palju ära teha. Kui aga tõmmata ürituste organiseerimisele kaasa laialdane üliõpilaskoostis, mida senini veel tehtud ei ole, võib loota, et suudame anda oma puhkeõhtutele huvitava, originaalse ning omapärase näo. Ja kui seda suudame, võime olla kindlad, et üliõpilased ei pea hästi ning huvitavalt veedetud laupäevaõhtu nimel täiendavat Kopli-reisi ülelligseks.

KEEMIKUD PIDUTSESID

«REBASEID» EDUTATI

Juba paar nädalat enne 14. märtsi oli keemia-mäeteaduskond signat-saginat täis. Väheajad mõõduvad vaidluste-veenmistest õhkkonnas ning aktiivsetel jään 15 minutit väheks, seepärast tuli loen-

gust lisa võtta. Õppejõud nurisesid, et loevad pooltühjale auditooriumile, kuid oleks nad ometi teadnud et teoksil on keemikute-mäemeele traditsioonilise peo korraldamine, siis...

Tööd-tegemist oli palju, kuid lõpuks oli seitsmenda auditooriumi uksele lövi neelanud kõik TPI keemikud ja mäemehed ning õhtu algas — isetegevuse ülevaatussega. Keemia-mäeteaduskonnal polnud

Siiri Kaasik tõstab rahva tuju.

tänavu eriti head esinemiste näol pakkuva, seepärast kasutati taktikat ja žürii paluti küllalistena peolauda...

Üldiseks lemmikuks sai meie tuntud sirguke Helvi Uibopuu. Mõnus oli kuulata ka Siiri Kaasiku (KT-31) südamlükke omaloomingulisi luuletusi, Liia-Mall Uustalu (KU-62) esituses viilusoolot P. Tšaikovski «Sõnadeta laul» jt.

Peale esinemisi algas traditsiooniline viktoriini rebaste ja diplomandide vahel. Tänavune I kursus näitas end heast kül-

jest ja tõestasid, et neist saab väärtiline järelkasv. V kursus saavutas napi võitu, sest nende keemia-alane tarkus oli pisut kogukam. Oppejõudude ja diplomandide vahelises võistluses pidid alla andma viimased. Nähtavasti ei ole suutnud viies kursus veel kõiki teadmisi vastu võtta...

Siis sai ilmunisõiguse õhtu nael: rebaste paluti hurraade saatel «altari ette», kus väikesele teadmiste kontrollile järgnes tudengi töötus: «Mina noor ja alles

päris rumal rebane töötan saada täisvereliseks tudengiks...» Nii sai TPI üliõpilaspere jällegi (ligi 30) tõelist teadusevallutajat juurde.

Huvitav oli poksi-võistlus Tambovi moodi: vastasel seoti silmad kinni ja anti padi kätte. Võistlejad suunati kaugjuhtimise teel — nõõriju-piga, mis oli võistlejail üle piha tõmmatud. Võistluspinge aina suurenes ja ei vaibunud ka siis, kui mõni hoop pealtvaatajate sekka sattus. Moodsad ja vanad tantsud andsid maad mängudele.

Püüisika seaduste põhjal vaib tantsust ülekuumenenud keemiku organisatsioon suurel hulgal morssi. Selle tõi oli unustanud õhtu korraldaja (III kursus), seepärast oli joogist põud. II kursus lubas koguda järgmiseks aastaks tänavuse 307 liitrit asemel 500 liitrit jahutusvedelikku.

Enne hommikut ei lubanud vana tuttav õökull ühelgi peokülalisel lahkuda. Tantsust väsinuile pak-kust meeldivat vaheldust abstraktse kunsti näitus, senitundmatute loomade pildid, väljapanekud keemiasaadustest jm. Kõigi peoliste soovijälgides loodame, et keemikud jääks oma traditsioonile truuks.

«Habemega probleem». Halb, et seda on kogu aeg käsitletud mingi ebamäärase probleemina, aga mitte reaalse ülesandena, milline tuleks kindlasti lahendada.

See oleks koht, kus saaks korraldada kohtumisi, vaidlusi, lugeda ajakirju, tähistada sünnipäevi, pidada pulmi, koguneda rühmaõhtule, teha mõnele lugupeetud õppejõule matt, jne.

«Pegasus» eksisteerib kohviga; usun et alkoholvabas õhkkonnas tekib nii mõnigi hea mõte ja uus idee.

IV kursuse üliõpilane

Kes meist poleks Tartus viibides külastanud ülikooli kohvikut ja tema kohta kiitvaid sõnu öelnud. Ja alati on juttu olnud ka sellest, miks meil selline kohvik puudub.

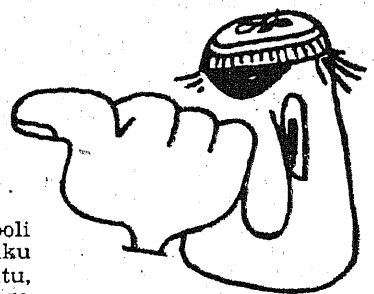

Lenini pst. klubiruumide muutmise kohvikuks, sest oma asukohaga oleksid nad selleks väga soodsad. Kuid kahjuks ei vasta ruumid kohvikule esitatavate sanitaar-hügieenilistele nõuetele. Samuti saaksid kannatada meie isetegevuslased, kes klubis harjutavad.

Tulevikus on kavas Laiale tänavale, praeguste TPI raamatukogu ruumide baasil, asutada üliõpilasklubi — seda muidugi siis, kui Mustamäel valmib uus raamatukogu. Avarad ruumid ja soodne asukoht mõjuvad klubi tegevusele väga soodsalt, samuti annaksid need ruumid ideaalse võimaluse klubi ja kohviku kokkusoitamiseks.

Kõige enam oli meil rektoriga juttu Mustamäe ühiselamu vestibüüli kujundamisest kohvikuks. Prof. Aarnä oli selle võimalusega tõesti päri. Mõõbli hankimine ja kujundamine ei valmista institutudile erilisi raskusi. Võib loota ka, et restoran «Nõmme» kohvikui varustamine oma hoo-leks võtab.

Üliõpilastel tuleb luua

ainult uue üliõpilaskohvikui organisatsiooniline alus, s.t. moodustada kohvikui nõukogu, töötada välja põhikirj, koostada kohvikui tööplaan ja esitada see rektoraadile ja meie ühiskondlikele organisatsioonidele läbivaatamiseks. Võib päris kindel olla, et keegi meie instituudis ei takista kohvikuide väljumist päberilt.

Millisena siis kujutleme uut kohvikut? Esiteks tuleks varbsej-naga sulgeda praeguse vestibüüli sööklapoolne külg, et kaitsta kohvikut moodujate uudishimulike pilkude eest ja sissekäiguna kasutada koridoris olevat ust. Kohvik oleks iseteenendav, kusjuures puhvetist saaks alati head masinakohvi, mahlakokteile, saiu, pirukaid, võileibu ja salateid. Keda aga suurem nälg vaevab, sellel pole arvatavasti eriti raske vastasasuvasse sööklasse sisse astuda.

Mis puutub alkoholi, siis kõrtsiks me oma kohvikut mingil juhul ei muuda.

Võib-olla oleks mõeldav ehk alkohoolsete jääkokteilide müümine.

Üheks küllalt raskes küsimuses on Mustamäe ühiselamus seoses kohvikui televiisorisõbradelt ruumi äravõtmine. Kuid ka see annab seada. Võib-olla oleks mõeldav ka ühiselamu puhketubadesse üks või paar televiisorit lisaks üles panna. Arvame, et televiisor ei kujune siin takistajaks. Samuti võiks kaaluda varianti, et 3 päeva nädalas kasutaksid ruume televiisorisõbrad. Ülejäänud päevadel aga kohvikusõbrad.

Niisiis, mustamäelased! Teist oleneb praegu kõik, kas te saate oma küllalisi viisakalt kohvikus vastu võtta, kas te saate mõnusal tassi kohvi taga sõbraga juttu puhuda kas te saate kohvilaua taga istudes huvitavate ürituste kaasosaliseks, ilma et peaksite selleks kinnasoitmisega aega raiskama.

Mõelge, arutage, otsustage!

